

[Domovská Stránka](#) > ... > [Podanie Na Súd](#) > [Kde a Ako](#) > [Zákony Ktoej Krajiny Platia?](#) > [Ireland](#)

Zákony ktorej krajiny platia?

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Írsko

1 Pramene platných noriem

1.1 Vnútroštátne normy

Zdrojom kolíznych noriem v Írsku je predovšetkým zvykové právo a ako také sa tieto normy menia a vyvíjajú. Keďže je však judikatúra v tejto oblasti pomerne vzácna, vo viacerých oblastiach je ťažké definitívne uviesť platné právne predpisy. Toto platí najmä v súvislosti s rodinným právom. Podobne ako s právnymi predpismi, ktorými sa riadi právomoc, sa tradičné právne predpisy, ktorými sa riadi voľba rozhodného práva, postupne nahrádzajú medzinárodnými dohovormi a právnymi predpismi EÚ.

1.2 Mnohostranné medzinárodné dohovory

Haagsky dohovor o rozhodnom práve pre formu závetov z roku 1961

Rímsky dohovor z roku 1980 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky

1.3 Hlavné dvojstranné dohovory

Nevieme o nijakých dvojstranných dohovoroch obsahujúcich ustanovenia o voľbe rozhodného práva, ktorých zmluvnou stranou je Írsko.

2 Uplatňovanie kolíznych noriem

2.1 Povinnosť sudcu uplatniť kolízne normy z vlastnej iniciatívy

Všeobecné stanovisko je, že kolízne normy sa uplatňujú len vtedy, keď aspoň jeden z účastníkov konania uviedol dôvody pre ich využitie.

2.2 Spätný odkaz

Prípady, pri ktorých je potrebné zohľadniť túto zásadu, sa na írskych súdoch objavujú len zriedkavo.

2.3 Zmena kolízneho kritéria

V tejto právomoci nebol prijatý jednotný prístup.

2.4 Výnimky z obvyklého použitia kolíznych noriem

Hoci v tejto oblasti chýba judikatúra, nie je pravdepodobné, že by Írsko použilo cudzie právo, ktoré je v rozpore s írskym verejným poriadkom.

2.5 Zistenie obsahu cudzieho práva

Írske sudy vyžadujú, aby sa obsah cudzieho práva zistil, akoby šlo o skutočnosť. Účastník konania, ktorý si želá využiť cudzie právo, musí požiadať o jeho uplatnenie a zistiť obsah cudzieho práva ako skutočnosť k spokojnosti sudcu. Sudca v prípade rozporu medzi dôkazmi predloženými účastníkmi konania môže posúdiť dôveryhodnosť expertov a potom zohľadniť hlavné dôkazy (napr. cudzie štatúty a veci), a to najmä v prípadoch, keď uplatňujú koncepcie, ktoré sú známe írskemu sudcovi. Ak sa v írskych kolíznych normách uvádza, že treba použiť cudzie právo, žiaden z účastníkov konania však nepredloží dôkaz o tom, o ktoré právo ide, súd bude spravidla predpokladať, že toto právo je rovnaké ako írske právo, pokiaľ sa nezistí opak.

Dôkazy expertov sa zvyčajne citujú s cieľom zistiť obsah cudzieho práva a nestačí, aby účastníci konania súdu predložili text cudzieho štatútu, veci alebo orgánu. Každý, kto je kvalifikovaný ako právnik v rámci cudzieho právneho systému alebo kto má dostatočnú prax v danom systéme, môže podať dôkaz o cudzom práve. Súd obyčajne nevykonáva svoj vlastný prieskum cudzieho práva.

3 Kolízne normy

3.1 Zmluvné záväzky a právne úkony

Írsko podpísalo Rímsky dohovor z roku 1980 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky. Tento dohovor vykonalo prostredníctvom zákona o zmluvných záväzkoch (rozhodné právo) z roku 1991. Pravidlá dohovoru sa vzťahujú na zmluvné záväzky v akejkoľvek situácii, pri ktorej je možná voľba práva rôznych krajín. Dohovor sa však nevzťahuje na určité druhy zmlúv, napríklad zmluvné záväzky vyplývajúce z rodinných vzťahov.

Treba upozorniť, že v Írsku sa priamo uplatňuje nariadenie (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I). Írsko však nesúhlasilo s vykonaním nariadenia (EÚ) č. 1259/2010 (Rím III), ktorým sa v súdnych právomociach zúčastnených členských štátov vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku.

3.2 Mimozmluvné záväzky

V rodinnom práve alebo pri žiadostiach o rozvod írske sudy považujú zásadu *lex fori* (právny poriadok konajúceho súdu) za vhodnú zásadu, pretože poskytuje istotu. V Írsku neexistujú nijaké právne predpisy týkajúce sa kolízie právnych poriadkov vo veciach civilných deliktov a súvisiaca judikatúra je veľmi malá. Írske sudy postupujú so zreteľom na zásadu *lex fori*, podľa ktorej by sa mal uplatňovať právny poriadok konajúceho súdu, ako aj na zásadu *lex loci delicti*, podľa ktorej by sa malo uplatniť právo miesta, kde došlo k spáchaniu deliktu. Sudy môžu postupovať aj so zreteľom na príslušné právo civilných deliktov, v ktorom sa odporúča pružný prístup umožňujúci súdu zohľadniť všetky rozdielne kolízne kritériá a podľa toho rozhodnúť v otázke právomoci.

Treba upozorniť, že v Írsku sa priamo uplatňuje nariadenie (ES) č. 864/2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II).

3.3 Osobný štatút, jeho aspekty týkajúce sa občianskeho štatútu (meno, bydlisko, spôsobilosť)

Dieťa preberá domicil svojho otca, ak jeho rodičia boli v čase narodenia dieťaťa manželmi. Ak rodičia dieťaťa neboli v čase narodenia dieťaťa manželmi alebo ak bol otec v čase jeho narodenia mŕtvy, domicil dieťaťa je rovnaký ako jeho matky. Toto pravidlo sa uplatňuje až do 18. roku života dieťaťa, keď dieťa dosiahne plnoletosť a získa právnu spôsobilosť zvoliť si svoj domicil.

Osoba si môže zvoliť domicil len tým, že má v skutočnosti pobyt v príslušnej právomoci s úmyslom bývať na danom mieste na neurčitý čas alebo trvalo. Ak niektorý z týchto prvkov prestane platiť, osoba sa vráti do svojho pôvodného domicilu. Vydatá žena nadobúda svoj domicil nezávisle od svojho manžela.

3.4 Vznik vzťahu rodič – dieťa vrátane adopcie

Zákonom o právnom postavení detí z roku 1987 sa zrušila koncepcia nemanželského pôvodu. Podľa tohto zákona sa vzťah medzi každou osobou a jej otcom a matkou určuje bez ohľadu na to, či otec s matkou sú alebo boli manželmi.

Napriek tomu, ak rodičia dieťaťa neboli manželmi v čase narodenia dieťaťa alebo v čase jeho počatia, dieťa sa nepovažuje za manželské. Stav dieťaťa však možno legitimizovať následným uzatvorením manželstva medzi jeho rodičmi. Medzi ústavným postavením manželského dieťaťa a legitimizovaného dieťaťa neexistuje nijaký rozdiel. Neexistuje ani rozdiel medzi právom dieťaťa na výživne od jeho rodičov alebo na dedenie po oboch svojich rodičoch bez ohľadu na to, či jeho rodičia niekedy tvorili manželský pár.

Keď írske súdy vykonávajú právomoci vo veci na základe nariadenia (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel IIa), vo všeobecnosti uplatňujú írske právo.

Írske právo sa uplatňuje aj vtedy, keď írske súdy majú právomoc v súvislosti s prípadom osvojenia.

Treba pripomenúť, že vyššie súdy majú vlastnú právomoc vydávať súdne príkazy, ktorými sa vykonávajú ústavné práva dieťaťa írskeho občana bez ohľadu na miesto obvyklého pobytu dieťaťa. Každé rozhodnutie súdu vykonávať svoju právomoc sa riadi tým, či je za daných okolností vhodné alebo správne, aby súd túto právomoc vykonával, s ohľadom na pravidlá medzinárodného práva súkromného ústretovosti súdov.

3.5 Manželstvo, nemanželské páry, partnerstvá, rozvod, súdna rozluka, vyživovacia povinnosť

V súvislosti s manželstvom sa podľa írskeho práva, konkrétne podľa 34. zmeny ústavy prijatej 22. mája 2015, stanovuje, že manželstvo v súlade so zákonom môžu uzavrieť akékoľvek dve osoby bez ohľadu na ich pohlavie. Podobne osoby so spôsobilosťou uzavrieť manželstvo, ktoré môžu slobodne uzavrieť manželstvo, tak môžu vykonať bez ohľadu na svoje biologické pohlavie, keď sa schvália a začne uplatňovať zákon o manželstve z roku 2015. Manželstvo sa v Írsku nebude považovať za platné, ak jeden z účastníkov je transsexuálna osoba a uzatvorí manželstvo s novým nadobudnutým rodom. Podľa pravidiel medzinárodného práva súkromného sa manželstvo uzatvorené v zahraničí uzná len vtedy, keď bude splnených niekoľko podmienok. Účastníci museli dodržať formality platné v právomoci, v ktorej sa uskutočnil svadobný obrad (*lex loci celebrationis*). Účastníci museli mať právnu spôsobilosť uzavrieť manželstvo v súlade s pravidlami právomoci, v ktorej majú domicil. Manželstvo uzatvorené v zahraničí musí byť podobné ako to, čo sa vo všeobecnosti chápe pod pojmom manželstvo v Írsku. Napríklad, ak by manželstvo mohlo byť polygamické, nebude uznané.

Súdne príkazy podľa oddielu 5 zákona o registrovanom partnerstve a určitých právach a povinnostiach druhov z roku 2010 umožňujú uznanie určitých kategórií v zahraničí registrovaných vzťahov ako oprávnených vzťahov, ktorým sa má dostať rovnaké zaobchádzanie podľa írskeho práva ako partnerstvu registrovanému v Írsku, a to za predpokladu, že príslušný pár bol právne spôsobilý uzatvoriť registrované partnerstvo v Írsku.

V súvislosti s právomocou v konaniach o rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva sa v Írsku priamo uplatňuje nariadenie (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel IIa). V prípadoch, keď právomoc podľa nariadenia Brusel IIa nemá žiaden iný členský štát, môžu ju prevziať írske súdy, ak aspoň jeden z účastníkov má v čase začatia konania domicil v štáte.

Keď právomoc v konaní o rozvod manželstva má írsky súd, uplatní svoje vlastné právo na konanie podľa rodinného práva a na všetky doplnkové alebo súvisiace otázky.

V prípadoch, v ktorých sa neuplatňuje nariadenie Brusel IIa, sa cudzí rozvod uzná, ak bol uznaný v krajine, v ktorej mali v čase začatia konania o rozvod manželstva domicil obaja manželskí partneri.

3.5.1 Vyživovacia povinnosť

Pohľadávky na výživné sa v súčasnosti vybavujú podľa nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti.

Cieľom nariadenia o vyživovacej povinnosti je v podstate poskytnúť súbor spoločných pravidiel týkajúcich sa právomoci, rozhodného práva, uznávania, výkonu, spolupráce a jednotných dokumentov na uľahčenie účinného vymáhania výživného v rámci Európskej únie. Vzhľadom na to, že jedným z hlavných cieľov nariadenia je zabezpečiť, že oprávnený na výživné môže v členskom štáte jednoduchým spôsobom dosiahnuť vydanie rozhodnutia, ktoré bude automaticky a bez akejkoľvek ďalšej formality vykonateľné v inom členskom štáte, nariadenie o vyživovacej povinnosti obsahuje opatrenia týkajúce sa právomoci, kolízie právnych poriadkov,

uznávania a vykonateľnosti, vykonávania a právnej pomoci a jeho účelom je dosiahnutie spolupráce medzi centrálnymi orgánmi. Povinnosť vykonať podmienky pôvodného súdneho príkazu bez úprav je podľa podmienok nariadenia veľmi jednoznačná a za žiadnych okolností sa rozhodnutie vydané v niektorom z členských štátov nesmie skúmať vo veci samej v členskom štáte, v ktorom sa neskôr žiada o uznanie a výkon. Celkovým účinkom nariadenia je tak zakázať schopnosť súdu členského štátu, ktorý konanie nezačal, vydávať nové alebo súvisiace súdne príkazy.

3.6 Majetkové vzťahy medzi manželmi

Bez vyjadrenia opačnej vôle sa manželská zmluva medzi účastníkmi vykladá podľa práva platného v mieste zákonného domova manželov. Ak takáto zmluva neexistuje, rozhodné právo sa tiež určí na základe miesta domicilu manželov. Ak majú manželskí partneri rovnaký domicil, domicil manželov bude rovnaký ako ich spoločný domicil. Ak nemajú rovnaký domicil, je pravdepodobné, že domicil manželov sa určí podľa rozhodného práva miesta, s ktorým majú účastníci a manželstvo najužšie spojenie.

3.7 Závety a dedičstvo

Vo všeobecnosti právo, ktorým sa riadi dedenie nehnuteľností, je právo miesta, kde sa nehnuteľnosť nachádza, kým právom krajiny, v ktorej mal zosnulý v čase smrti domicil, sa riadi rozdelenie a dedenie jeho hnutel'ného majetku.

Spôsobilosť závetcu sa určí podľa práva miesta, kde mal domicil, hoci existuje názor, že v prípade nehnuteľnosti by sa mal uplatniť právny poriadok štátu, kde sa vec nachádza.

Ak sa medzi dátumom zostavenia závetu a dátumom smrti zmení domicil závetcu, existujú rozdielne názory, či sa spôsobilosť má posudzovať podľa práva domicilu v čase zostavenia závetu alebo v čase smrti.

Závet je formálne platný na základe zákona o dedení z roku 1965, ak je jeho forma v súlade s ktorýmkoľvek z týchto práv: právo miesta, kde závetca zostavil závet; právo štátu, ktorého je závetca štátnym príslušníkom alebo v ktorom má domicil alebo obvyklý pobyt buď v čase zostavenia závetu, alebo v čase závetcovej smrti; alebo, pokiaľ ide o nehnuteľnosť, právo miesta, kde sa tento majetok nachádza.

3.8 Nehnuteľnosti

V írskom práve sa rozlišuje medzi hnutel'ným majetkom a nehnuteľnosťou a uplatňuje sa právo krajiny, v ktorej sa majetok nachádza, s cieľom určiť, či sa predmetný záujem týka hnutel'ného majetku alebo nehnuteľnosti.

Vo všeobecnosti platí, že rozhodným právom v prípade nehnuteľnosti je právo miesta, kde sa nachádza nehnuteľnosť.

3.9 Platobná neschopnosť

V nariadení (ES) č. 1346/2000 o konkurznom konaní (nariadenie o konkurznom konaní) sa stanovujú pravidlá súdnej právomoci v prípade konkurzného konania v rámci EÚ[1]. V článku 3 nariadenia o konkurznom konaní sa stanovuje, že právomoc začať konkurzné konanie majú sudy členského štátu, v ktorom sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. O konkurznom konaní, ktoré sa začalo v Írsku, preto budú rozhodovať írske sudy v súlade s írskym právom, ktorým sa riadi prihlasovanie, overovanie a schvaľovanie pohľadávok v konkurznom konaní. Príslušnými hlavnými právnymi predpismi sú zákon o obchodných spoločnostiach z roku 2014, zákony o osobnej platobnej neschopnosti z rokov 2012 - 2015 a zákon o konkurze z roku 1988.

Súvisiace odkazy

<http://www.irishstatutebook.ie/1995/en/act/pub/0026/sec0027.html>

[1] Nahradené s účinnosťou od 26. júna 2017 prepracovaným znením nariadenia (EÚ) 2015/848 o insolvenčnom konaní.

■ Posledná aktualizácia: 29/07/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.